

för gjutgods inom och mellan Danmark, Finland, Norge och Sverige

*Utgivna 2003 av Hovedorganisationen Dansk Industri och Danske Støberiers
Brandsforening, Danmark, Teknologiateollisuus – Teknologiindustrin r.y., Finland,
Teknologibedriftenes Landsforening, Norge, samt Teknikforetagen och Svenska
Gjuteriföreningen, Sverige.*

Tillämplighet

1. Dessa allmänna leveransbestämmelser skall tillämpas när parterna skriftligen eller på annat sätt avtalat därom. Avvikelser från bestämmelserna måste avtalas skriftligen för att bli gällande.

När uttrycket ”skriftlig(t)” eller ”skriftligen” används i dessa bestämmelser avses därmed en handling underskriven av båda parter eller brev, telefax, elektronisk post eller andra former som parterna har kommit överens om.

Produktinformation

2. Uppgifter i produktinformation och prislister är bindande endast i den utsträckning avtalet uttryckligen hänvisar till dem.

Tekniska handlingar och teknisk information

3. Alla ritningar och andra tekniska handlingar rörande godset eller dess tillverkning, vilka före eller efter avtalets ingående överlämnas av den ena parten till den andra, förblir den överlämnande partens egendom.

Mottagna ritningar, andra tekniska handlingar eller teknisk information får inte utan den andra partens medgivande användas för annat ändamål än det för vilket de överlämnats. De får inte utan medgivande från den andra parten kopieras, reproduceras, utlämnas till tredje man eller på annat sätt bringas till dennes kännedom.

Modeller, verktyg och utrustning

4. Modeller, verktyg och utrustning för uppfyllande av avtalet vilka tillhandahålls av köparen, förblir dennes egendom. Köparen skall betala säljaren för dennes kontroll, justering och komplettering av köparens modeller, verktyg eller utrustning.

5. Modeller, verktyg och utrustning för uppfyllande av avtalet vilka tillhandahålls av säljaren, skall betalas av köparen och blir dennes egendom. Köparens äganderätt omfattar dock inte säljarens gjutsystem. Säljaren skall märka modeller, verktyg och utrustning som tillhör köparen.

Säljaren får dock, helt eller delvis, vägra överlämna modeller, verktyg eller utrustning som han har framställt eller låtit framställa, om det skäligen kan antas att hans tekniska erfarenheter härigenom blir kända och att säljaren som följd därav vidkänns en efter omständigheterna inte obetydlig förlust. Säljaren skall i sådant fall ersätta köparen värdet av det han innehåller.

Om det åligger säljaren att framställa modeller eller verktyg, skall köparen betala kostnaderna för nyframställning eller reparation på grund av förslitning. Detsamma gäller nyframställning eller reparation på grund av annan orsak som inte är att hänföra till säljaren.

6. Säljaren får inte utan köparens medgivande använda köparens modeller, verktyg eller utrustning för annat ändamål än att fullgöra avtalet. Sådana modeller, verktyg eller utrustning får inte heller utlämnas till tredje man eller på annat sätt bringas till dennes kännedom.

7. Säljaren svarar för lagring av modeller, verktyg och utrustning så länge leveranser sker. Om modeller, verktyg eller utrustning som tillhör köparen förblir hos säljaren efter sista avtalade avgjutning, åligger det säljaren att svara för lagring på köparens risk och bekostnad.

Samtliga säljarens förpliktelser avseende modeller, verktyg och utrustning upphör tre år efter fullgjord leverans. Säljaren skall dock såvitt möjligt underrätta köparen innan han beslutar om kassering, utranering eller liknande åtgärd.

8. Köparen avgör huruvida modeller, verktyg och utrustning, som tillhör köparen och befinner sig hos säljaren, skall försäkras. Köparen skall i sådant fall betala kostnaderna som är förbundna härmed.

9. Köparen bär kostnaderna och står risken vid transport av modeller, verktyg och utrustning till och från säljaren.

10. Köparen skall hålla säljaren skadeslös mot alla följder av rättsliga krav som kan komma att framställas med anledning av tillverkning av gjutgods som är föremål för patent, mönster, varumärke eller annan ensamrätt, då tillverkningen skett enligt köparens specificerade anvisning, ritning, prov, modell, verktyg eller annan utrustning.

Vikt

11. Av köparen och säljaren före gjutningen beräknade vikter är endast vägledande och priset skall vid avvikelser korrigeras efter faktisk vikt.

Utfallsprov

12. Serietillverkat gods skall motsvara av köparen godkänt utfallsprov och tillverkningen påbörjas inte förrän skriftligt godkännande erhållits från köparen.

Provning

13. Har parterna avtalat att godset före leverans skall undergå prov avseende viss egenskap, skall sådant prov genomföras hos säljaren eller på den plats denne eljest finner lämplig. Har tekniska krav för provet inte avtalats, utförs det i överensstämmelse med normal praxis inom gjuteriindustrin i säljarens land.

14. Har köparen begärt underrättelse skall säljaren skriftligen underrätta köparen om provning i så god tid, att köparen kan närvara. Har köparen erhållit sådan underrättelse, får provning genomföras även om köparen inte är företrädd vid provningen.

Säljaren skall föra protokoll över provningen. Provningsprotokollet skall sändas till köparen. Protokollet skall, om inte köparen visar annat, anses ge en korrekt beskrivning av hur provningen genomförts och dess resultat.

15. Visar sig godset vid sådan provning inte vara i avtalat skick, skall säljaren, om inte köparen accepterar avvikelser, snarast möjligt se till att godset görs avtalsenligt. Om köparen begär det skall ny provning därefter utföras. Var avvikelserna obetydliga, får ny provning dock inte påfordras.

16. Har inte annan fördelning avtalats, skall säljaren bära alla omkostnader för provning, som utförs enligt punkt 13. Köparen skall dock vid sådan provning bära alla omkostnader för sina representanter, inklusive kostnader för resa och uppehälle.

Leverans

17. Har leveransklausul avtalats, skall den tolkas i enlighet med vid avtalets ingående gällande INCOTERMS. Säljaren är dock inte skyldig att sörja för emballage av godset, med mindre annat uttryckligen avtalats.

Har ingen leveransklausul särskilt avtalats, skall leverans ske "Ex Works" exklusive emballage.

Leveranstid. Försening

18. Har parterna i stället för en bestämd leveranstidpunkt avtalat om en tidrymd inom vilken leverans skall ske, löper denna från avtalets ingående.

19. Finner säljaren att han inte kan leverera i rätt tid, eller framstår försening på hans sida såsom sannolik, skall han utan uppskov skriftligen meddela köparen detta och därvid ange orsaken till förseningen samt, såvitt möjligt, den tidpunkt då leverans beräknas kunna ske. Underlåter säljaren att lämna sådant meddelande, skall han, oberoende av reglerna i punkterna 21 och 22, ersätta köparen de merutgifter denne orsakas och som han skulle ha undvikit om han fått meddelande i tid.

20. Försenas leveransen på grund av någon omständighet som enligt punkt 45 utgör befrielsegrund eller på grund av någon handling eller underlåtenhet från köparens sida, inklusive säljarens avbrytande av avtalets fullgörande enligt punkt 26, skall leveranstiden förlängas så mycket som med hänsyn till omständigheterna i fallet är skäligt. Leveranstiden skall förlängas även om orsaken till förseningen inträffar efter utgången av den ursprungligen avtalade leveranstiden.

21. Levererar inte säljaren godset i rätt tid, och har parterna efter meddelande enligt punkt 19 inte enats om en senare leveranstidpunkt, har köparen rätt till vite från den dag leverans skulle ha skett.

Vitet skall utgöra 0,5 % av det avtalade priset för varje hel vecka förseningen varar. Är endast en del av godset försenat skall vitet beräknas på den del av priset som hänför sig till den del av godset som på grund av förseningen inte kan tas i bruk.

Vitet skall inte överstiga 7,5 % av detta beräkningsunderlag.

Vitet förfaller till betalning vid skriftligt krav från köparen, dock tidigast när allt gods levererats eller vid tidpunkten för hävning enligt punkt 22.

Köparen förlorar sin rätt till vite, om han inte har framställt skriftligt krav härom inom sex månader efter att leverans skulle ha skett.

22. Är köparen berättigad till maximalt vite enligt punkt 21, och godset ännu inte levererats, får köparen skriftligen kräva leverans inom en sista skälig frist, som inte får vara kortare än en vecka.

Levererar inte säljaren inom fristen, och detta inte beror på någon omständighet som köparen bär ansvaret för, får köparen genom skriftligt meddelande till säljaren häva avtalet i vad avser den del av godset som inte kan tas i bruk till följd av förseningen.

Köparen har vid sådan hävning även rätt till ersättning för den skada han lider på grund av säljarens försening i den mån skadan överstiger det maximala vite han kunnat kräva enligt punkt 21. Skadeståndet skall inte överstiga 7,5 % av den del av priset som hänför sig till den del av godset som hävningen avser.

Köparen får dessutom häva avtalet genom skriftligt meddelande till säljaren, om det står klart att det kommer att inträffa en försening som enligt reglerna i punkt 21 skulle ge köparen rätt till maximalt vite. Vid en sådan hävning har köparen rätt till såväl maximalt vite som ersättning enligt tredje stycket i denna punkt.

Bortsett från vite enligt punkt 21 och hävning med begränsad ersättning enligt punkt 22 är varje krav från köparen med anledning av säljarens försening uteslutet. Denna begränsning av säljarens ansvar gäller dock inte om han gjort sig skyldig till grov vårdslöshet.

23. Finner köparen att han inte kommer att kunna ta emot godset på avtalad dag, eller framstår försening på hans sida såsom sannolik, skall han utan uppskov skriftligen meddela säljaren detta och därvid ange orsaken till förseningen samt, såvitt möjligt, den tidpunkt då mottagandet beräknas kunna ske.

Underlåter köparen att ta emot godset på avtalad dag, är han ändå skyldig att erlagga varje betalning som gjorts beroende av leverans, som om godset hade levererats. Säljaren skall ombesörja lagring av godset på köparens risk och bekostnad. Om köparen kräver det skall säljaren försäkra godset på köparens bekostnad.

24. Såvida inte köparens i punkt 23 angivna underlåtenhet beror på förhållanden som avses i punkt 45, får säljaren skriftligen kräva att köparen tar emot godset inom en skälig frist.

Underlåter köparen, av orsak som säljaren inte bär ansvaret för, att ta emot godset inom fristen, får säljaren genom skriftligt meddelande till köparen häva avtalet såvitt avser den del av leveransfärdigt gods som på grund av köparens underlåtenhet inte har levererats. Säljaren har i sådant fall rätt till ersättning för den skada som köparens underlåtenhet åsamkat honom. Ersättningen skall inte överstiga

den del av priset som hänför sig till den del av godset som hävningen avser.

Betalning

25. Om inte annat avtalats skall det avtalade priset, med tillägg av eventuell mervärdesskatt, faktureras med en tredjedel vid avtalets ingående och en tredjedel vid säljarens skriftliga meddelande om att den huvudsakliga delen av godset är leveransfärdig. Slutlikvid faktureras vid leveransen av godset.

Beloppen förfaller till betalning 30 dagar efter fakturadatum.

26. Betalar köparen inte i rätt tid, har säljaren rätt till dröjsmålsränta från förfalldagen med den räntesats som gäller enligt lagen om dröjsmålsränta i säljarens land.

Betalar köparen inte i rätt tid, får säljaren dessutom, efter att skriftligen ha meddelat köparen, avbryta sitt fullgörande av avtalet till dess betalning sker.

27. Om köparen inte betalat tre månader efter förfalldagen, får säljaren häva avtalet genom skriftligt meddelande till köparen. Säljaren har då, utöver dröjsmålsräntan, rätt till ersättning för den skada han lider. Ersättningen skall dock inte överstiga det avtalade priset.

28. Oavsett vad som anges i punkterna 4 och 5 får säljaren innehålla modeller, verktyg och utrustning som tillhör köparen intill dess godset är betalt. Denna rätt gäller även vid underlåten betalning till säljaren för hans tillverkning, kontroll, justering och komplettering av modeller verktyg och utrustning.

Äganderättsförbehåll

29. Godset samt modeller, verktyg och utrustning som säljaren skall tillhandahålla i enlighet med punkt 5, förblir säljarens egendom, till dess det blivit fullt betalt, i den utsträckning som sådant äganderättsförbehåll är giltigt.

Ansvar för fel

30. Säljaren är skyldig att i enlighet med bestämmelserna i punkterna 32–42, genom utbyte eller reparation, avhjälpa alla fel i godset som beror på bristfälligheter i konstruktion, material eller tillverkning.

Säljarens ansvar omfattar inte fel som beror på konstruktion, modell, verktyg eller utrustning som han inte själv utfört eller annars ansvarar för. Det omfattar inte heller fel som beror på material som köparen tillhandahållit.

31. Säljarens ansvar omfattar inte fel orsakade av omständigheter som tillkommit efter att risken för godset gått över på köparen. Ansvar omfattar exempelvis inte fel som uppstår till följd av att de i avtalet förutsedda arbetsförhållandena inte råder eller av oriktig användning av godset. Det omfattar inte heller fel förorsakade av bristfälligt underhåll eller oriktig montering från köparens sida, ändringar utan säljarens skriftliga medgivande eller av köparen oriktigt utförda reparationer. Slutligen omfattar ansvaret inte normal förslitning eller försämring.

32. Säljarens ansvar avser endast fel som visar sig inom ett år från den dag godset levererades. Används godset mer intensivt än som avtalats, förkortas ansvarstiden i motsvarande grad.

33. För delar som bytts ut eller reparerats i enlighet med punkt 30 har säljaren samma ansvar som för det ur-

sprungliga godset under en tid av ett år. För godsets övriga delar förlängs den i punkt 32 nämnda ansvarstiden endast med den tid som godset inte kunnat användas till följd av fel som säljaren ansvarar för.

34. Köparen skall skriftligen till säljaren reklamera fel utan oskäligt uppehåll efter att felet har visat sig och i intet fall senare än två veckor efter utgången av den ansvarstid som bestäms i punkt 32 jämförd med punkt 33. Reklamationen skall innehålla en beskrivning av hur felet yttrar sig. Reklamerar köparen inte skriftligen inom de frister som angivits ovan, förlorar han rätten att göra gällande anspråk på grund av felet.

Finns det anledning att anta att felet kan medföra risk för skada skall reklamation ske genast. Om inte reklamation sker genast, förlorar köparen rätten att göra gällande anspråk på grund av skada som uppstår och som skulle ha undvikits om sådan reklamation hade skett.

35. Sedan säljaren har mottagit skriftlig reklamation enligt punkt 34, skall han avhjälpa felet med den skyndsamt som omständigheterna påkallar. Avhjälpan inom denna frist skall äga rum vid en sådan tidpunkt att köparens verksamhet inte störs mer än nödvändigt. Säljaren skall själv bära kostnaderna för avhjälpan i enlighet med reglerna i punkterna 30–41.

Avhjälpan skall utföras hos säljaren, såvida inte säljaren finner det lämpligt att det utförs hos köparen. Då avhjälpan utförs hos säljaren skall köparen returnera godset till säljaren.

Kräver demontering och inmontering av delen särskild fackkunskap, är säljaren skyldig att utföra sådan demontering och inmontering. Krävs inte sådan fackkunskap, har säljaren fullgjort vad som åligger honom på grund av felet när han till köparen levererar en vederbörligen reparerad eller utbytt del.

36. Reklamerar köparen enligt punkt 34 och det visar sig inte föreligga något fel som säljaren svarar för, har denne rätt till ersättning för det arbete och de kostnader reklamationen orsakat honom.

37. Om avhjälpan av fel medför ingrepp i annat än godset, svarar köparen för arbete och kostnader som orsakas därav.

38. Varje transport i samband med reparation eller utbyte skall ske på säljarens risk och bekostnad.

Köparen skall följa säljarens instruktioner om hur transporten skall utföras.

39. Köparen skall bära de merkostnader för avhjälpan av fel som säljaren orsakas av att godset befinner sig på annan plats än den i avtalet angivna bestämmelseorten eller – då någon sådan inte angetts – leveransorten.

40. Felaktiga delar som byts ut i enlighet med punkt 30 skall ställas till säljarens förfogande och blir hans egendom.

41. Uppfyller inte säljaren inom skälig tid sina förpliktelser enligt punkt 35, får köparen skriftligen ge honom en slutlig frist för det. Har inte säljaren uppfyllt sina förpliktelser inom fristen får köparen efter eget val:

- låta utföra nödvändiga reparationer på säljarens risk och bekostnad, förutsatt att köparen därvid förfar med omdöme, eller
- kräva prisavdrag med högst 15 % av det avtalade priset.

Är felet väsentligt får köparen istället häva avtalet genom skriftligt meddelande till säljaren. Köparen har även rätt till sådan hävning om felet efter åtgärd som nämns under a) alltfjänt är väsentligt. Vid hävning har köparen rätt till ersättning för den skada han har lidit. Ersättningen skall dock inte uppgå till mer än 15 % av det avtalade priset.

42. Oavsett vad som stadgas i punkterna 30–41 har säljaren inte något ansvar för fel i någon del av godset längre än två år från den i punkt 32 nämnda ansvarstidens början.

43. Säljaren har inte något ansvar för fel utöver vad som föreskrivs i punkterna 30–42. Detta gäller varje förlust felet kan orsaka som exempelvis onyttig bearbetning, produktionsbortfall, utebliven vinst och annan ekonomisk följdförlust. Denna begränsning av säljarens ansvar gäller dock inte om han gjort sig skyldig till grov vårdslöshet.

Ansvar för sakskada orsakad av godset

44. Köparen skall hålla säljaren skadeslös i den utsträckning säljaren åläggs ansvar gentemot tredje man för sådan skada eller förlust som säljaren inte ansvarar för gentemot köparen enligt andra och tredje styckena i denna punkt.

Säljaren ansvarar inte för skada som godset orsakar

- a) på fast eller lös egendom eller följdena av sådan skada, om skadan inträffar då godset är i köparens besittning, eller
- b) på produkter framställda av köparen eller på produkter i vilka köparens produkter ingår.

Nämnda begränsningar i säljarens ansvar gäller inte om han gjort sig skyldig till grov vårdslöshet.

Framställer tredje man krav mot säljaren eller köparen på ersättning för skada eller förlust som avses i denna punkt, skall andra parten genast skriftligen underrättas härom.

Säljaren och köparen är skyldiga att låta sig instämmas till den domstol eller skiljenämnd som behandlar ersättningskrav mot någon av dem, om kravet grundas på skada eller förlust som påstås vara orsakad av det levererade godset. Det inbördes förhållandet mellan köparen och säljaren skall dock alltid avgöras genom skiljeförfarande enligt punkt 48.

Befrielsegrunder (force majeure)

45. Följande omständigheter utgör befrielsegrunder om de medför att avtalets fullgörande hindras eller blir oskäligt betungande: arbetskonflikt och varje annan omständighet som parterna inte kan råda över, såsom eldsvåda, krig, mobilisering eller militärinkallelser av motsvarande omfattning, rekvisition, beslag, handels- och valutarestriktioner, uppror och upplöpp, knapphet på transportmedel, allmän varuknapphet, inskränkningar i tillförseln av drivkraft samt fel i eller försening av leveranser från underleverantörer, som orsakas av sådan befrielsegrund.

Ovan nämnda omständigheter utgör befrielsegrund endast om deras inverkan på avtalets fullgörande inte kunde förutses då avtalet ingicks.

46. Det åligger part som önskar återropa befrielsegrund som nämns i punkt 45, att utan dröjsmål skriftligen underrätta andra parten om uppkomsten därav, liksom om dess upphörande.

Vid force majeure hos köparen skall han ersätta säljaren för de kostnader denne får vidkännas för att säkra och skydda godset.

47. Oavsett vad som i övrigt gäller enligt dessa bestämmelser, får vardera parten häva avtalet genom skriftligt meddelande till andra parten, om avtalets fullgörande försenas mer än sex månader av befrielsegrund som nämns i punkt 45.

Tvister. Tillämplig lag

48. Tvister i anledning av avtalet och allt som har samband med det får inte dras under domstols prövning utan skall avgöras genom skiljeförfarande enligt lagen om skiljeförfarande i säljarens land.

49. Alla tvister i anledning av avtalet skall bedömas enligt lagen i säljarens land.